
SOME OF THE POSSIBILITIES OF CONNECTING PHYSICAL EDUCATION WITH OTHER EDUCATIONAL AUTHORITIES

Miloš Nikolić

Higher School of Applied Studies for Teachers Education, Pirot, Serbia, Milosnikolic87@gmail.com

Abstract: Physical education of children in pre-school age through numerous activities (classes, walks, excursions, morning exercises, etc.) provides ideal opportunities for connecting, or as we say more recently - interlacing with other educational areas from the program of preschool education, such as: development speech, initial mathematical concepts, acquaintance with the environment, music education, artistic education. Since children love physical activity, especially the game, there is a possibility that many program tasks of preschool education can often be realized on more interesting, more attractive and the most acceptable way for the youngest.

In particular, using a moving game Swap a house in which children on teachers counting 1, 2, 3! should change their places, where we have the realization of two areas: physical education - initial mathematical concepts (running in the game and telling numbers), or, for example, the use of fairy tales Magic Fluff where children, acquainting themselves with the text of the stories, carry out physical movements with adequate text (development of speech - Physical Education). Similar relations can be achieved with other educational areas, so in the following text we will look at some of the possibilities in certain areas.

Keywords: Physical education, educational areas, skating game, children, pre-school age

NEKE OD MOGUĆNOSTI POVEZIVANJA FIZIČKOG VASPITANJA SA DRUGIM VASPITNIM OBLASTIMA**Miloš Nikolić**

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Pirotu, Srbija, Milosnikolic87@gmail.com

Apstrakt: Fizičko vaspitanje dece u predškolskom uzrastu kroz brojne aktivnosti (časovi, šetnje, izleti, jutarnje vežbanje i dr.) pruža idealne mogućnosti za povezivanje , ili kako u novije vreme kažemo – prožimanje sa drugim vaspitnim oblastima iz programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao : razvoja govora, početnim matematičkim pojmovima, upoznavanjem okoline, muzičkim vaspitanjem, likovnim vaspitanjem. S obzirom da deca vole telesne aktivnosti, posebno igru, pruža se mogućnost da se brojni programski zadaci predškolskog vaspitanja često mogu realizovati na interesantniji, atraktivniji i za najmlađe najprihvatljiviji način.

Konkretno, primenom pokretne igre Menjaj kuću u kojoj deca na odbrojanje vaspitača : 1, 2, 3! Treba da promene svoja mesta, gde imamo realizaciju dve oblasti: fizičko vaspitanje - početni matematički pojmovi (trčanje u igri i kazivanje brojeva), ili na primer primena bajke Čarobna frula gde deca upoznavajući se sa tekstom priče izvode telesne pokrete adekvatne tekstu (razvoj govora – fizičko vaspitanje). Na sličan način mogu se ostvariti relacije ostalih vaspitnih oblasti, pa ćemo se u narednom tekstu osvrnuti na neke od mogućnosti po pojedinim oblastima.

Ključne reči : Fizičko vaspitanje, vaspitne oblasti, pokrtna igra, deca, , predškolski uzrast

UVOD

Deca stvarnost doživljavaju kao neraskidivu celinu, te ne treba cepkati dečija iskustva. Vaspitač ima zadatak da ukaže deci na povezanost različitih pojava u stvarnosti, a to se ostvaruje kroz međusobno prožimanje sa ostalim vaspitno obrazovnim oblastima (razvojem govora, muzičkim i likovnim vaspitanjem, upoznavanjem okoline, upoznavanje početnih matematičkih pojmova i dr.). Deci se kroz telesnu aktivnost pruža mogućnost da se sve vaspitno – obrazovne oblasti međusobno prožimaju, dopunjuju i na taj način doprinose celovitom rešavanju vaspitno – obrazovnih zadataka. Pokreti deteta ne predstavljaju samo motoričku aktivnost, već su tesno povezani sa brojnim drugim aspektima dečije aktivnosti i dečijeg razvoja. Deca svojim pokretima predstavljaju i simbolički izražavaju najraznovrsnije događaje, osećanja, misli. Pokret je važno sredstvo komunikacije koje prethodi govoru, a kasnije ga prati i dopunjava. Govor tela i pokreta veoma je izražen kod dece predškolskog uzrasta posebno kroz oblike stilizovanog oponašanja u simboličkim igrama. Kroz razne oblike aktivnosti deca oponašaju pokrete životinja, pokrete ljudi u raznim profesijama, različite pojave u prirodi i kroz to usavršavaju svoju motoriku, stiču i proširuju saznanje o svetu oko sebe. Kroz raznovrsne fizičke aktivnosti, pošto se svako kretanje vrši u prostoru i vremenu, deca upoznaju okolinu, razne oblike, različite boje, sprave i rekvizite različitog oblika, veličine i težine. Kroz

različite fizičke aktivnosti deca povezuju pokrete i muziku, pokret i govor, pokret i likovno izražavanje, pokret i prostor, pokret u različitim pravcima i smerovima, pokret različitih amplituda, pokret i vreme.

Samo visokim stepenom povezanosti fizičkog vaspitanja sa drugim oblastima vaspitno – obrazovnih aktivnosti i sadržaja postižu se najveći vaspitno – obrazovni efekti. Takva povezanost doprinosi celovitom razvoju mlade ličnosti, jer se tako integralno deluje na dete preko njegovog tela, a ne samo na njegovo telo.

FIZIČKO VASPITANJE I RAZVOJ GOVORA

U pokretnim igrama često srećemo pesmice, priče, razne tekstove kojima decu uvodimo u vežbanje uz istovremeno oponašanje situacija koje se u njima izlažu, tako da deca na jedan spontan način igrajući se uče i razvijaju govor. Znači, vaspitač može uz pričanje neke zanimljive priče, bajke, uz recitovanje uvodi decu u igru, prati igru u kojoj se deca fizički aktiviraju, ali na jedan prikladniji, interesantniji način, način koji će znatno jače da ih motiviše da budu aktivniji učesnici igre a time i efekat vežbanja značajniji.

Pokretne igre vezane za razvoj govora mogu pratiti, odnosno deca mogu učiti razne pesmice, recitacije, priče, na primer : *lovac i zečevi, ringe, ringe raja, bubamara, ručicama pljes i dr.* Uzmimo primer :

Lovac i zečevi

Na livadi veselo skakutao zeko.

Al od jednom povika iz sveg glasa neko :

“Pazi lovac dolazi!”

Beži, beži zeko !

Tok igre: Deca se nalaze na prostoru za igru (livada), slobodno raspoređena. Na jednom kraju “ Livade “ označena je kućica. Kada vaspitačica izgovori reči “ Beži zeko “ deca brzo otrče u svoju kućicu. Kada se sva deca sklone u kućicu vaspitačica ponavlja tekst, odnosno igru.

Pored primene ovih i drugih dečijih pesmica deca rado prihvataju razne priče, basne i druge tekstove oponašajući i izvodeći pokrete shodno tekstu koji se koristi.

FIZIČKO VASPITANJE I POČETNI MATEMATIČKI POJMOVI

Aktivnosti dece kroz koje se stiču osnovni matematički pojmovi mogu se značajnim delom realizovati kroz pokretnu igru, odnosno kroz igru jednim delom mogu ostvariti zadaci iz fizičkog vaspitanja, a delom zadaci vezani za razvoj osnovnih matematičkih pojmova. Deca kroz tok pokretne igre i tekstove koji ih prate mogu sticati osnovne pojave o brojevima, brojanju, osnovnim matematičkim radnjama, geometrijskim slikama i figurama, o prostornim odnosima (napred, nazad, gore, dole, levo, desno), kao i da se upoznaju sa osnovnim svojstvima predmeta koje koriste, rekvizita, sprava, njihovu veličinu, oblik, težinu i dr. Evo nekih primera : *sat kuca, dobar dan gde je moj stan, jedna glava i dr.*

Sat kuca

Sat kuca jedan,

Sat kuca dva,

Sat kuca tri,

Sat kuca četiri,

Sat kuca pet !

Tok igre: U jednom delu prostora za igru nalazi se dete koje sedi ili čuči u obruču. Ostala deca se nalaze na udaljenosti od nekoliko metara i sede u „ Kućici “ (obeženi prostor). Na znak vaspitača deca se približe detetu u obruču, okružuju ga, hvataju se za ruke i govore tekst (sat kuca). Na izgovorenu reč „ pet “ , pljesnu rukama i pobegnu prema kućici. Dete iz obruča ih juri ali samo do kućice. Dete koje uhvati ili dodirne do obruča seda ili čučne. Ono postaje u narednom ponavljanju hvatač.

FIZIČKO VASPITANJE I UPOZNAVANJE OKOLINE

Ostvarivanje zadataka vaspitne oblasti *Upoznavanje okoline* u kojoj se u prvom redu ističu : socijalizacija dece, njihovo upoznavanje sa prirodnom sredinom, poznavanje biljnog i životinjskog sveta, upoznavanje sa prirodnim pojavama, upoznavanje sa predelima i objektima, u najvećoj meri ostvaruju kroz svakodnevne aktivnosti dece u okviru vaspitne oblasti *Upoznavanje okoline*. Međutim, pomenuti zadaci ove oblasti mogu se većim delom realizovati i kroz druge vaspitne oblasti iz programa predškolskih dečijih ustanova, kao : razvoj govora, početni matematički pojmovi, likovno, muzičko i fizičko vaspitanje.

Igra za decu je uvek zanimljiva, atraktivna i rado prihvatljiva, što vaspitač uvek treba da ima na umu i da je koristi kao snažno motivaciono sredstvo u svim aktivnostima, a posebno mesto ima pokretna igra koja uvek čini osnovni sadržaj u aktivnostima fizičkog vaspitanja. Navešćemo nekoliko primera pokretnih igara koje imaju dodirne tačke sa

upoznavanjem okoline, gde se ove dve oblasti prepliću, prožimaju, koreliraju: *miševi i sir, lovci i zečevi, namak i dr.* Uzmimo primer :

Prozivka dana u sedmici

Deca su podeljena u grupe, u svakoj grupi je po sedmoro dece. Svako dete na grudima ima napisan jedan dan u sedmici. Vaspitač proziva dane, na primer proziva subotu, deca sa tim nazivom iz svih grupa hitro ustanu, isprave se i odmah zatim sednu. Vaspitač proziva tako i ostale grupe „dane“ čiji je zadatak da brzo ustanu, isprave se i sednu. Umesto zadatka da deca samo ustanu i sednu, mogu se deci davati i drugi zadaci, kao da otrče oko svoje grupe (kolone) ili da trče do određenog cilja i da se vrate.

FIZIČKO VASPITANJE I MUZIČKO VASPITANJE

Prožimanje fizičkog i muzičkog vaspitanja, u odnosu na druge aktivnosti, svakako je najizraženija jer u prirodi je svakog deteta da na zvuk, ritam, melodiju reaguje pokretom, odnosno da na emocije koje izaziva muzika reaguje igrom, pokretima tela, plesom.

Pokret i ritam, kao elemente telesnog kretanja i muzike, najčešće se odvija uz recitovanje ili pevanje neke dečije pesmice. Za decu su takve kombinacije najinteresantnije i najprihvatljivije, pa se zato i najčešće primenjuju u svakodnevnom životu i u pedagoškim ustanovama.

Pokretna igra, a često i druga telesna vežbanja, primenjena uz ritam, melodiju, pevanje, muzičku pratnju znatno više motivišu decu, više se unose u igru, aktivnija su, pa je tako ukupan efekat vežbanja veći i značajniji.

Uz muzičku pratnju i ritam mogu se primeniti razni prirodni oblici kretanja, kao : hodanje i trčanje na različite načine, hodanje i trčanje sa određenim pokretima ruku (tapšanje i sl.), hodanje i trčanje uz razne imitacije i pevanje, i dr.

Navešćemo neke primere pokretnih igara koja se vrlo efektno usklađuju sa ritmom i melodijom, odnosno, prožimaju ni koreliraju : *ide maca pored tebe, ivin voz, kad si srećan.* Uzmimo primer :

Pogodi po glasu

Ide Bilja kolo vodi

Kolo vodi, nas ne gleda

Ko na čije mesto sede

Nemoj gledam već pogodi

Ko će sad kolo da vodi !

Deca, držeći se za ruke, hodaju u krog uz ritam ovih reči. U sredini kruga stoji dete sa povezanim očima. Na izgovorene reči : „vodi“, deca čučnu. Vaspitač odredi dete koje će reći ime deteta u krugu. Dete iz kruga kreće se u pravcu zvuka. Ako dodje do druga, koji ga je pozvao, sa njim se zamenjuje. Ako ne oceni pravac zvuka, bira se drugo dete.

FIZIČKO VASPITANJE I LIKOVNO VASPITANJE

Pogodan i često primenljiv način korelacije fizičkog i likovnog vaspitanja u pedagoškoj praksi je slikanje pojedinih sekvenci sadržaja aktivnosti iz fizičkog vaspitanja, bilo da se one realizuju u prirodi, dvorištu, otvorenom ili zatvorenom vežbalištu, iz televizijskog programa i sl. Interesantne teme za decu mogu biti sadržaji telesnih aktivnosti i igara doživljenih na letovanju u planini ili moru, ili u drugim prilikama i situacijama.

Pokretne igre, kao i kod drugih vaspitnih oblasti, mogu biti dobro sredstvo u preplitanju prožimanju i kod ove dve oblasti. Evo nekoliko primera : *ptice menjaju gnezdo, vozimo automobile, namesti se i dr.* Uzimamo primer

Nadi svoju boju

Deca se nalaze u dve do tri grupe. U svakoj grupi jedno dete ima zastavicu neke boje. Umesto zastavica mogu se koristiti i razne trake u bojama. Deca jedne grupe se nalaze iza deteta koje ima oznaku u boji. Na vaspitačev znak deca se rastrče po sali. Na sledeći znak deca što brže trče i nalaze svog „vođu“ i staju iza njega. Igra može imati razne varijante, kao : da se uz trčanje obave određeni zadaci, kao : provlačenje, preskakanje, puzanje i sl. koji su nacrtani i obeleženi na prostoru za igru.

ZAKLJUČAK

Kao sadržaj telesnih aktivnosti dece predškolskog uzrasta često primenjujemo hodanje kroz izlete i šetnje, kada se deci pruža prilika da bolje upoznaju sredinu u kojoj žive kao i bližu i dalju okolinu, da upoznaju značajnije objekte, ustanove, biljni i životinjski svet, geografsko područje i geografske pojmove i sl. Znači, pruža se mogućnost da deca kroz šetnju, izlete i igre upoznaju svoju okolinu na jedan drugi način, u odnosu na rad u učionici (u okviru vaspitne oblasti – Upoznavanje okoline), koji je za decu često interesantniji i atraktivniji.

Pored šetnji i izleta, koje smo spomenuli, u okviru fizičkog vaspitanja dece predškolskog uzrasra postoji i niz drugih, pre svega brojnih i raznovrsnijih dečijih igara bogatih raznovrsnijim oblicima kretanja (hodanje, trčanje, bacanje, skakanje, nošenje, igre na vodi i snegu), koje pružaju mogućnost da se ostvare korelativne veze i sa drugim vaspitnim oblastima iz programa obrazovanja u predškolskim ustanovama. Znači, poruka bi bila da deca mogu doći do određenih saznanja koja su predviđena planom i programom predškolskih ustanova na pomenuti način, koji može biti nekad za decu interesantniji i atraktivniji.

LITERATURA

Bala, G. (1982) : Struktura i razvoj morfoloških i motoričkih dimenzija dece, Godišnjak, Fakultet za fizičku kulturu, Beograd

Bala, G. (1991) : Razvoj motoričkog ponašanja dece. Novi Sad : KINESIS

Bala, G. (2006) : Fizička aktivnost devojčica i dečaka predškolskog uzrasta. Novi Sad: Fakultet fizičke kulture

Blagajac, S. : Metodika fizičkog vaspitanja (skripta), Pedagoška akademija za vaspitače, Beograd

Bogosavljev, M. (1976) : Telesno vaspitanje dece u predškolskim ustanovama, Zavod za udzbenike, Beograd

Ivanković, A. : Fizički odgoj dece predškolske dobi, Školska knjiga, Zagreb, 1971.

Koritnik, M. : 2000 igara, Zagreb, 1970.

Kamenov, E. (1983) : Metodika vaspitno – obrazovnog rada sa predškolskom decom, Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Beograd

Matić, M. (1978) : Čas telesnog vežbanja. Beograd: NIP-Partizan.

Matić, M. : Opšta teorija fizičke kulture, Fakultet fizičke kulture, Beograd, 1992

Nikolić, T. : Igre u kretanju, predškolsko dete, 4, Beograd, 1978.

Ratković, R. (2009) : Metodika fizičkog vaspitanja, Djurdjevdan, Arandjelovac

Ratković, R. (2010) : Telesno vaspitanje najmladjih u slici i reči, Djurdjevdan, Arandjelovac

Vukotić, E. i Krameršek, J. : Zbirka 600 igara, IP Sportska knjiga, Beograd, 1963.